

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 307/09-14

Ústavný súd Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti R. I. ž. p., a. s., K., zastúpenej advokátom JUDr. D. B., K., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bližšie neoznačeným subjektom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti R. I. ž. p., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júla 2009 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti R. I. ž. p., a. s., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. D. B., K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) bližšie neoznačeným subjektom.

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že „18. 01. 2008 sťažovateľ obdržal Žiadosť o stanovisko zo strany Československej obchodnej banky, a. s., v ktorej... sťažovateľa žiadala o udelenie súhlasu na poskytovanie výpisov o obratoch na všetkých účtoch sťažovateľa pre Národnú banku Slovenska, prípadne o poskytnutie zamietavého stanoviska sťažovateľa spolu s odôvodnením.

Dňa 21. 01. 2008 sťažovateľ na základe vyššie uvedených skutočností podal trestné oznámenie na neznámeho páchatela z dôvodu porušovania bankového tajomstva podľa ustanovenia § 264 Trestného zákona, ktoré bolo dňa 28. 01. 2009 odstúpené z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti na Okresnú prokuratúru Bratislava I, a následne... odovzdané na vybavenie Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I, Oddelenie skráteneho vyšetrovania...

Dňa 12. 02. 2008 sťažovateľ doplnil trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 264 Trestného zákona.

Dňa 07. 03. 2008 poverený príslušník Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I, Úradu justičnej a kriminálnej polície, Oddelenia skráteneho vyšetrovania Staré Mesto - východ, uznesením odmietol vec trestného oznámenia, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku, z. č. 301/2005 Z. z. “.

Na základe sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I, Úradu justičnej a kriminálnej polície, oddelenia skráteneho vyšetrovania Staré Mesto – východ (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) ČVS: ORP-414/1-OSV-B1-2008 prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“) rozhodnutím zo 7. apríla 2008 č. k. 1 Pn 78/08-09 toto uznesenie okresného riaditeľstva zrušil a poverenému príslušníkovi Policajného zboru uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva: „Dňa 15. 04. 2008 poverený pracovník Okresného riaditeľstva Policajného zboru... začal trestné stíhanie pre prečin ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa ustanovenia § 264 ods. 1 Trestného zákona...

Dňa 10. 12. 2008 poverený príslušník Okresného riaditeľstva Policajného zboru... uznesením číslo ORP-414/1-OSV-B1-2008, zastavil v zmysle § 215 ods. 1, písm. b) Trestného poriadku trestné stíhanie vo veci prečinu ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 ods. 1 Trestného zákona...

Dňa 10. 12. 2009 prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava I, uznesením č. k. 1 Pv 382/08-7 zrušil uznesenie povereného príslušníka Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I, Úradu justičnej a kriminálnej polície, Oddelenia skráteného vyšetrovania Staré Mesto - východ, číslo ORP-414/1-OSV-B1-2008, zo dňa 10. 12. 2008 a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol...

Dňa 13. 03. 2009 poverený príslušník Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I, Úradu justičnej a kriminálnej polície, Oddelenia skráteného vyšetrovania Staré Mesto - východ, uznesením číslo ORP-414/1-OSV-B1-2008, zastavil v zmysle § 215 ods. 1, písm. b), ods. 4 Trestného poriadku trestné stíhanie vo veci prečinu ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264 ods. 1 Trestného zákona s odôvodnením, že tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci...

Dňa 30. 03. 2009 podal sťažovateľ poverenému príslušníkovi Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I, Úradu justičnej a kriminálnej polície, Oddelenia skráteného vyšetrovania Staré Mesto - východ, Sťažnosť proti uzneseniu ČVS: ORP-414/1-OSV-B1-2008 a Žiadosť o prešetrenie postupu policajta podľa § 208 Trestného poriadku.

Dňa 28. 04. 2009 prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava I uznesením, č. k. 1 Pv 382/08-16, zamietol pre nedôvodnosť sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu ČVS: ORP-414/1-OSV-B1-2008, zo dňa 30. 03. 2009. Proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť nieje prípustná.“

Podľa sťažovateľky „Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave I, Úrad justičnej a kriminálnej polície, Oddelenie skráteného vyšetrovania Staré Mesto - východ, a následne Okresná prokuratúra Bratislava I:

1. Svojou nedostatočnou činnosťou (od podania trestného oznámenia sťažovateľom vykonal poverený príslušník policajného zboru výsluch poškodeného a dvoch svedkov, a to navyše až po tom, čo jeho uznesenie prokurátor dvakrát zrušil) porušili základné právo sťažovateľa na prerokovanie nie zložitej právnej veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľ súčasne poukazuje na ustálenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v súlade s ktorou odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (II. ÚS 61/98), pričom tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (II. ÚS 219/04).

2. Zmarili riadne prešetrenie konania niektorých sťažovateľovi neznámych osôb, ktorí mohli v jednočinnom súbehu spáchať nielen prečin podľa ustanovenia § 264 ods. 1 Trestného zákona, ale spáchať aj trestný čin poškodzovania práv sťažovateľa, čím porušili základné právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.

2. Právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Ústavy Slovenskej republiky porušené bolo.

3. *Uznesenie Okresnej prokuratúry Bratislava I, sp. zn. 1 Pv 382/08-16 zo dna 28. 4. 2009 sa ruší. Vec sa vracia Okresnej prokuratúre Bratislava I na ďalšie konanie.*

4. *Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi za porušenie jeho základného práva primerané finančné zadosťučinenie 1.500,- €. Okresná prokuratúra Bratislava I je povinná vyplatiť toto zadosťučinenie do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky. Okresná prokuratúra Bratislava I platbu vykoná na číslo účtu, ktorý jej sťažovateľ uvedie.*

5. *Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 301 euro, ktorú je Okresná prokuratúra Bratislava I povinná vyplatiť advokátovi JUDr. D. B., do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto nálezu v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky. Okresná prokuratúra Bratislava I platbu vykoná na číslo účtu, ktorý jej JUDr. D. B. uvedie.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V sťažnosti je výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti (m. m. III. ÚS 2/05, II. ÚS 19/05), keď navyše znenie petitu sťažnosti vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky nemá ústavný súd dôvod spochybňovať.

Týmito pravidlami sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky. V danom prípade to znamenalo, že ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť iba v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom).

Sťažovateľka sa v petite sťažnosti domáha, aby ústavný súd vyslovil, že jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené. Sťažovateľka však v petite neuvádza, akým konkrétnym právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, ktorého subjektu mali byť označené základné a iné práva porušené, iba následne sa v ďalšej časti petitu sťažnosti domáha zrušenia

uznesenia okresnej prokuratúry č. k. 1 Pv 382/08-16 z 28. apríla 2009 (ďalej len „uznesenie okresnej prokuratúry“).

Je pravda, že sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti uvádza, že porušovateľom základných a iných práv má byť okresná prokuratúra a okresné riaditeľstvo, avšak označenie subjektov, ktoré mali porušiť sťažovateľkine práva iba v odôvodnení, môže ústavný súd považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľky.

Sťažovateľka sa v petite sťažnosti domáha zrušenia uznesenia okresnej prokuratúry, avšak bez toho, aby výslovne navrhla vysloviť, že jej práva boli týmto uznesením okresnej prokuratúry porušené.

Ústavný súd uvádza, že postup, pri ktorom by ústavný súd zrušil uznesenie okresnej prokuratúry bez predchádzajúceho vyslovenia, že práva sťažovateľky boli uznesením okresnej prokuratúry porušené, ústava a ani zákon o ústavnom súde neumožňujú. Zrušenie rozhodnutia je totiž viazané na vyhoviecie sťažnosti a deklarovanie, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva alebo slobody, prípadne ľudské práva a slobody sťažovateľky vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 54 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka sa v petite sťažnosti nedomáhala toho, aby ústavný súd vyslovil, že jej práva boli porušené uznesením okresnej prokuratúry, a preto sa ústavný súd možným porušením práv sťažovateľky nezaoberal a uznesenie okresnej prokuratúry nezrušil.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd uvádza, že sťažovateľka je zastúpená advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd

nahrádzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konanie, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (obdobne II. ÚS 117/05).

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V prípade, že sa sťažovateľka domnieva, že uznesením okresnej prokuratúry a jemu predchádzajúcim postupom boli porušené jej základné a iné práva, je oprávnená požiadať o preskúmanie postupu a uznesenia okresnej prokuratúry podnetom podľa § 31 a nasl.

zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, pričom o tomto podnete je oprávnená rozhodnúť Krajská prokuratúra v Bratislave.

Ústavný súd zároveň poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie sp. zn. 7 Tz 64/80), v zmysle ktorej právoplatné uznesenie o zastavení trestného stíhania len tzv. vo veci (proti neznámemu páchatel'ovi) nevytvára prekážku rei iudicatae a trestné stíhanie, ak nie sú iné prekážky, možno kedykoľvek začať bez zrušenia takéhoto zastavujúceho uznesenia, ako aj na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej sa sťažovateľ môže domáhať podnetom adresovaným generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky, aby tento uplatnil svoju právomoc a vo veci, v ktorej bolo rozhodnutiami nižších zložiek prokuratúry zastavené trestné stíhanie proti neznámemu páchatel'ovi (trestné stíhanie „vo veci“), nariadil svojim záväzným pokynom začatie trestného stíhania, ak dospel k záveru, že postup nižších zložiek prokuratúry alebo ich rozhodnutia boli v rozpore so zákonom (mutatis mutandis III. ÚS 127/04).

Z uvedeného vyplýva, že vo vzťahu k uzneseniu okresnej prokuratúry má sťažovateľka k dispozícii účinné právne prostriedky ochrany svojich práv. To znamená, že aj v prípade, pokiaľ by sa sťažovateľka v petite sťažnosti domáhala vyslovenia porušenia svojich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresnej prokuratúry, ústavný súd by vzhľadom na princíp subsidiarity odmietol sťažnosť sťažovateľky pre nedostatok právomoci ústavného súdu na prerokovanie a rozhodnutie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2009